

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova
Katedra hudební výchovy
Magdalény Rettigové 4, 116 39 Praha 1

Posudek diplomové práce

vedoucí práce

Jméno studenta: Bc. Václav Mašek

Název práce: Činnostní pojetí ve vzdělávání hudebně-teoretických
předmětů na konzervatořích a jiných hudebně
specializovaných školách

Vedoucí práce: MgA. Jiřina Dvořáková, Ph.D.

Oponent práce: PhDr. Magdalena Saláková, Ph.D.

Kritéria hodnocení práce	Hodnocení (známky 1 - 4)
Formulace odborného záměru a stanovení cílů práce	1
Hloubka a správnost teoretické analýzy tématu	2
Využití praktických a uměleckých zkušeností	1
Odborný styl, pojmová a terminologická úroveň	2
Práce s prameny a literaturou, etika přejímání informací	2
Adekvátnost použitých metod	2
Kvalita interpretace výsledků výzkumu	2
Logická stavba a členění práce	2
Formální úprava a náležitosti práce	2
Stylistická a gramatická správnost	2
Vlastní přínos studenta	1
Využitelnost výsledků práce v teorii a v praxi	1

Dílejší připomínky a návrhy:

1) Doporučuji pečlivější závěrečnou korekturu textu a drobné redakční zásahy

- a. oprava překlepů a chyb / např. již v Úvodu se nacházejí 3 chyby (dále např. str.12,20,26,38,43,54,65...)
- b. nesprávné uvedení určitých pojmů („notové klíče“ str. 52, nizozemská polyfonie, str. 54, akordové značky, str. 71)
- c. sjednocení názvu předmětů – „hud. nástroje“ x Nauka o nástrojích (str. 62,63)

2) Doplnit zdroje, str. 42, 44, 71

3) dále viz text

4) Velmi vhodné by bylo při interpretaci výzkumu místo tabulek využít přehlednější grafy.

Celkové posouzení práce a zdůvodnění výsledné známky:

Práce Bc. Václava Maška upozorňuje na téma, které již dlouho rezonuje mezi didaktiky hudební výchovy na ZŠ, avšak na úrovni středních škol je v rámci širší diskuse odborné veřejnosti řešeno dosud minimálně. Téma proto vnímám jako nesmírně přínosné, pro nás pedagogy konzervatoří a odborných středních škol jako palčivé a zásadní. Děkuji autorovi za odvalu a evidentně hluboký osobní zájem téma nejen otevřít, ale i promýšlet a zpracovávat.

V prvních kapitolách autor předkládá porovnání RVP pro různé typy škol, ve vlastním dotazníku zkoumá jejich praktické plnění a dosah do skutečného vzdělání studentů, dále představuje své návrhy na možné inovace v ŠVP pro celou oblast hudební teorie, zdůvodňuje své postoje a názory na možnost sloučení do jednoho vyučovaného celku. Podrobněji se zabývá výukou hud. forem metodou kompozice, prezentuje vlastní ukázkové přípravy hodin a na závěr připojuje návrh vlastního schématu klasifikace hud. forem. Za kvalitně zpracované části práce považuji zvláště úseky o činnostním pojetí HV, dále kap. 3.1.2 Hudební teorie ve světle didaktických zásad či shrnující text o důležitosti hudební všestrannosti (str. 80). Oceňuji též jednoznačný apel po propojení aktivit, který je patrný v celé práci, a promyšlenou strukturalizaci náhledu na hud. formu v podkapitole 3.5.3.

Autorovo zpracování však přináší i místa problematická a diskutabilní, což samozřejmě plyne z povahy tématu jako takového, které je nesmírně obšírné, rozsáhlé a v mnohém konfrontační. Jako obtížné vnímám např. „nastavení“ dotazníku a jeho vyhodnocení tak, aby mělo skutečně obecněji platnou vypovídací hodnotu (např. převažují-li mezi dotazovanými studenti KJJ, je pravděpodobné, že znalost kontrapunktu nebude patřit mezi ty zásadní motivační body studia.). Problematika tzv. „samplingu“, výběru dat a respondentů – je dnes v podstatě samostatnou vědou, problémem oboru statistiky, který je řešen z mnoha úhlů pohledu. Laicky řečeno přirovnáním: „při degustaci není podstatné, kolik lžic polévky ochutnáme – to důležité spočívá v tom, jak a v jakých poměrech jsou jednotlivé ingredience namíchaný“. V práci dotazník působí spíše jako zamýšlený prostředek k opoře vlastních názorů po zkušenostech studenta, které evidentně vedly k jisté frustraci. Určité otázky jsou vyhodnoceny až příliš zobecňujícím způsobem a nevnímám, že by se vždy zdařilo promyslet všechny alternativy důvodu odpovědi (např. str. 20 – otázka využívání v praxi na základě podprahové znalosti = znalosti získané během studia, kterou však již zpětně nejsme schopni pojmenovat).

Další zásadní bod „k domyšlení“ práce vidím v nezařazení předmětů Intonace, rytmus a sluchová analýza + Nauka o nástrojích přímo do navrhovaného tematického plánu pro předměty hud. teorie a dějin hudby (str. 51 a dále). Autor v první části práce klade zásadní důraz na činnosti pojetí – a nyní v konkrétním návrhu plánu předměty, jejichž zařazení jej právě nejlépe umožňují, bez komentáře přehlídá. (Až v další kapitole se čtenář dozvídá o jejich významu, nicméně spíše na úrovni obecných návrhů, které se plán konkrétně nedoplňují.) Mimochodem, kdyby se praktická intonace měla navrhovaného plánu držet v souvislosti s tématy v teorii a dějinách, např. chromatika a celotónová stupnice by se intonovala již v 1. ročníku ještě před uvedením do terciové stavby akordů = zpěvu kvintakordů, septakordů. To je však z hlediska intonace mnohem obtížnější a správné provedení vyžaduje již velkou zkušenost a představu / oporu např. tónického kvintakordu (str. 52, 53).

Obtížnost vytvořit fungující ŠVP, který by byl jednotně propojený pro celou oblast hud. teorie, mohu i za další příklady demonstrovat např. na zařazení formy fuga, která je ze zřejmých

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova
Katedra hudební výchovy
Magdalény Rettigové 4, 116 39 Praha 1

důvodů představována k době barokní. Nicméně porozumění formě jako takové by nemělo být redukováno pouze touto epochou – krása a kouzlo formy často spočívá právě ve „hře“ s formou, v jejích proměnách v čase a v jednotlivých údobích. Bylo by asi komplikované ihned při představování baroka jako takového „přeskakovat“ např. k Beethovenovi, Martinů či Hindemithovi, aby pro studenty s neupevněnou znalostí vývoje dějin hudby nevznikl zmatek... Plán rovněž nezohledňuje žádným způsobem nutnost opakování nebo cyklického uspořádání učiva, kterou autor správně vyzdvihuje v předchozích pasážích (str. 41, 1. odst.). Dále mi není jasné, jak a kdy v rámci plánu využít návrh klasifikace hud. forem, když autor navrhuje v podstatě zrušení závěrečného předmětu Analýza skladeb, kde se nabyté znalosti ideálně mohly propojit v použití různých pohledů na zkoumanou (ideálně i zpívanou, hranou) skladbu.

Celkově však autorův návrh považuji za cenný – a to zvláště v míře osobního zamyšlení, které je nutným předpokladem každé kvalitní pedagogické práce. V tomto ohledu zúročuje autor svou erudici a projevuje vynikající potenciál pro budoucí výuku v praxi, což dokládá i v popisu aktivit „v ukázkových přípravách“ (str. 74). Zvláště souzním v již zmiňovaném apelu na využívání praktických aktivit v rámci teorie. Narozdíl od autora však optimisticky věřím, že často se mnohé z navrhovaných „inovací“ v hodinách teorie již dávno děje. Osobně nevnímám jako zásadní otázku, zda předměty sloučit či ne, jako spíše to, aby byla ve školách vytvořena taková atmosféra a prostor pro pedagogy, že o „svých“ předmětech budou mít možnost i energii diskutovat, vzájemně se „navštěvovat“ v hodinách, sdílet materiály apod. – zkrátka vytvořit prostor pro jejich komunikaci.

Po stránce formální a jazykové se v diplomové práci vyskytují drobné nedostatky (např. absence citace na str. 44, řada překlepů a chyb v interpunkci, nesprávné uvedení určitých pojmů – viz výše), nicméně jejich množství nepřekračuje přijatelnou mez. V rámci Úvodu postrádám zhodnocení a představení zdrojů a osvětlení důvodu volby tématu. Závěr bych doporučila rozšířit o podrobnější a výstižnější shrnutí obsahu práce.

Otázky pro diskuzi:

- 1) Jak byste v plánu ukotvil nutnost a podobu opakování učiva? Čtyři roky jsou v životě mladých lidí dlouhou dobou a součástí studia je i završení v podobě maturitní zkoušky.
- 2) Uveďte možnosti využití navrhované klasifikace hud. forem.
- 3) Vysvětlíte rozdíl mezi pojmem „klamný spoj“ x „klamný rozvod.“ V práci užíváte (bez komentáře) oba pojmy.

Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 6. 9. 2021

PhDr. Magdalena Saláková, Ph.D.
podpis